

Wet arbeidsmarkt in balans

‘Consument betaalt de rekening’

Agrarische bedrijven moeten rekening houden met hogere loonkosten voor seizoenkrachten. Dat is een direct gevolg van de invoering van de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) in 2020. LTO Nederland hoopt in gesprekken met de minister nog op de nodige toezeggingen om de kostenstijging binnen de perken te houden. “Agrarische bedrijven hebben geen keus en zijn afhankelijk van seizoenswerk. Je kunt nu eenmaal geen bloembollen in de winter rooien of appels in de lente plukken”, aldus Hans Koehorst van LTO Nederland.

Tekst: Roza van der Veer | Fotografie: René Faas



De WAB is bedoeld om het aantal tijdelijke arbeidscontracten in Nederland te verminderen. Door werknemers met een vast contract goedkoper te maken, worden werkgevers verleid eerder personeel in vaste dienst te nemen. Het kabinet zet daarbij verschillende middelen in. Zo krijgen werknemers straks vanaf de eerste werkdag recht op een transitievergoeding in plaats van pas na 24 maanden. Daarnaast moet voor een tijdelijke werknemer vijf procent meer WW-premie worden betaald dan voor een werknemer in vaste dienst. Aan de werkgever straks de keus: of een goedkopere vaste kracht of een duurdere tijdelijke kracht.

Werkgeversorganisaties protesteren tegen de nieuwe wet omdat sommige sectoren, zoals de agrarische sector maar ook de horeca- en de recreatie, niet zonder seizoenswerk kunnen. In deze bedrijfstakken hebben werkgevers geen keus tussen een vaste of een tijdelijke werknemer. Met de actie 'Zo werkt het niet' hebben de gezamenlijke organisaties kleine wijzigingen op de wet, die onlangs door de Tweede Kamer is aangenomen, voor elkaar gekregen. Zo vallen bijvoorbeeld jongeren onder de 21 jaar die minder dan 12 uur werken, onder de lage WW-premie. "Dat is mooi voor werkgevers die in de zomermaanden of op zaterdag met jongeren werken. Maar met name voor de vele arbeidsmigranten die enkele weken of maanden in de agrarische sector werken, is dat geen oplossing", aldus Koehorst van LTO Nederland. Een amendement om tijdelijke werkkrachten in alle klimaat-afhankelijke sectoren zoals de landbouw onder het lage WW-tarief te laten vallen, werd door de minister afgeraden. De maatregel zou onuitvoerbaar en oncontroleerbaar zijn voor de Belastingdienst. Wel heeft de minister de Tweede Kamer beloofd met de land- en tuinbouwsector te praten over maatwerk.

WET BIEDT ALTERNATIEF

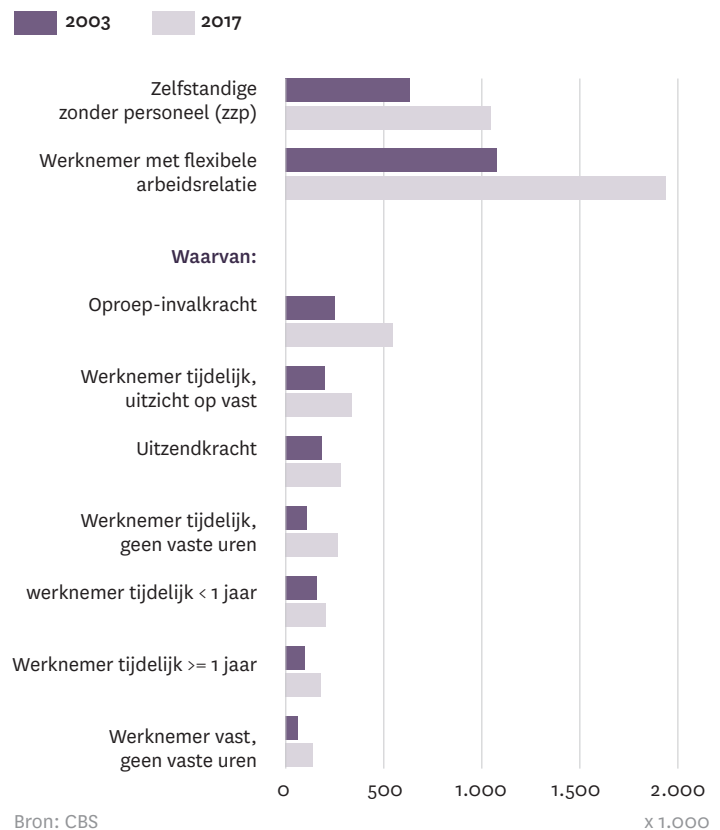
Koehorst hoopt dat daar oplossingen uit voortkomen. "Natuurlijk kan het een praatje worden en doe. Alleen zullen dan in de Eerste Kamer de nodige vragen worden gesteld. Ik ga er dus van uit dat we serieus praten over dit probleem. We zullen onze voorkeur, het lage tarief voor alle tijdelijke contracten, weer op tafel leggen. Het argument dat de Belastingdienst de controle niet aan kan, vinden wij niet sterk. Dan moet je er gewoon mankracht bij zetten. Tegelijkertijd denken we ook na over creatieve alternatieven."

Een alternatief dat de wet biedt, namelijk een tijdelijke werknemer in vaste dienst nemen en het salaris uitsmeren over twaalf maanden, vindt Koehorst geen oplossing. "Er zijn nu tijdelijke werknemers uit Polen die in april en juni vier weken werken. Dan moet je dat salaris over twaalf maanden uitsmeren. Dat willen werknemers niet, want die willen boter bij de vis. Ook werkgevers zitten hier niet op te wachten, want wie is verantwoordelijk als werknemers ziek worden buiten die twee werkweken?"

Volgens de LTO-woordvoerder ziet het ernaar uit dat de WAB vooral tot een kostenverhoging voor agrarische werkgevers met vooral seizoenarbeid leidt. De vraag is vervolgens of ze deze hogere loonkosten, als maatwerk uitblijft, simpelweg kunnen doorberekenen aan de afnemers en uiteindelijk dus aan de consument. "Veel landbouwbedrijven zitten niet in de positie om zelf de prijs te bepalen. Hoe ernstig die kostenverhoging is, hangt van het individuele bedrijf af. Maar we blijven nog even strijden voor verdere aanpassingen van de WAB." ♦

Aantal flexwerkers

15 tot 75 jaar



In 2017 hadden in Nederland 1,9 miljoen werknemers een flexibel arbeidscontract, naast nog eens 1,1 miljoen zzp'ers. Bij elkaar maken ze 35 procent van alle werkenden uit. In 2003 was dat 22 procent.

Bedrijven over de WAB

De invoering van de WAB houdt veel bedrijven bezig, zoals AB Vakwerk. Het bedrijf werft personeel, levert uitzendkrachten, detacheert personeel en doet aan payroll voor de agrarische sector in Noord-Holland en Friesland. Veel vragen van klanten over de nieuwe wet zijn er nog niet binnengekomen. "We brengen de consequenties van de WAB in beeld en gaan daarna naar de klanten", aldus een woordvoerder. De verwachting is dat hogere kosten worden doorberekend aan de werkgevers die tijdelijk personeel nodig hebben. "Maar hoe precies, weten we nu nog niet."

Ook bij Ruigrok Productie, met ongeveer 1.400 werknemers die op hoogtijdagen 100.000 bloemenboeketten per uur maken op verschillende locaties, wordt de discussie rond de WAB nauwkeurig in de gaten gehouden. Het overgrote deel van de werknemers heeft namelijk een tijdelijk arbeidscontract. Michel van Ruiten: "Het is duidelijk dat de loonkosten stijgen als de WW-premie voor een tijdelijk contract omhooggaat. Dat moeten wij straks doorberekenen aan onze klanten. Om hoeveel het precies gaat? Enkele procenten, daar wil ik het bij houden."

De gevolgen voor Ruigrok Productie zelf zullen niet groot zijn, denkt Van Ruiten. Agrarische bedrijven hebben toch seizoenkrachten nodig om pieken in de productie op te vangen. "Ik snap wat de regering wil bereiken, maar uiteindelijk betaalt de consument."